

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

Розробник(и): Злобіна О.Г. - д.соц.н., професор, професор кафедри теорії та історії соціології,
Соболевська М.О. - д.соц.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.о.зав. кафедри теорії та історії соціології

Малес Л.В.

Протокол № 25 від «28» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Соціальна феноменологія

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20__/20__
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: Соболевська М.О.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

1. Мета дисципліни - надати студентам знання про повсякденність як одну з сфер “життєвого світу”, де відбуваються процеси інституалізації та легітимації соціальної реальності. Розкрити суть повсякденності як особливої сфери “життєвого світу”, що має складну просторову та темпоральну структуру.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати основні етапи розвитку соціології, ключові напрями сучасної соціологічної теорії.
2. Вміти працювати з науковою літературою та періоджерелами
3. Володіти понятійним апаратом сучасної соціологічної теорії

3. Анотація навчальної дисципліни:

В курсі досліджується соціологічна традиція, пов'язана з аналізом практик і взаємодій та культурної організації повсякденного життя. Аналізуються теоретичні витоки напряму, сформовані у суміжних гуманітарних дисциплінах (феноменологічна філософія Е.Гуссерля, історичні праці Ф.Броделя, лінгвістичний аналіз буденної мови Л.Вітгенштейна, міфологія буденного життя Р.Барта, теорія обміну в соціальній антропології Б.Малиновського, Дж.Фрезера, М.Мосса та ін.) та в соціологічній теорії (“оповсякденювання” реальності М.Вебера, філософія життя Г.Зіммеля, символічний інтеракціонізм Ч.Кулі та Дж.Міда, суб'єктивні світи Г.Блумера). Порівнюються концепції інтерсуб'єктивного світу А.Шюца, етнометодології Г.Гарфінкеля, соціального конструювання реальності П.Бергера та Т.Лукмана, драматургічної соціології Е.Гофмана, екзистенційної соціології Е.Тірікьяна. Соціальна феноменологія розглядається як основа якісних соціологічних досліджень.

4. Завдання (навчальні цілі):

Сформувати у студентів навички аналізу, оцінки складних суспільних явищ, процесів, з урахуванням визначення специфіки взаємовідносин здорового глузду і наукового знання.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність використовувати базові теоретичні знання, практичні навички й вміння для участі в наукових і науково-прикладних дослідженнях, аналітичній і консалтинговій діяльності (фк27)
- Здатність операціоналізувати концепти сучасних соціологічних теорій в дослідженнях суспільства (фк28)
- Вміння теоретично рефлексувати стосовно сучасних соціальних процесів, феноменів та повсякденних соціальних взаємодій (фк29)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	фундаментальні теоретичні підходи до визначення суті соціальної реальності	Лекція, семінар, самостійна робота	Контрольна робота, опитування	10
1.2	принципи інституціоналізації та легітимації соціальної реальності, специфіку типізації повсякденної реальності в ході взаємодій;	Лекція, семінар, самостійна робота	контрольна робота, практичні завдання (кейси)	10
2.1	теоретично рефлексувати стосовно повсякденних соціальних взаємодій	Лекція, семінар, самостійна робота	контрольна робота	30

2.2	операціоналізувати концепти феноменологічної соціології в дослідженнях рутинних та екстраординарних повсякденних практик	Лекція, семінар, самостійна робота	Наукова стаття	50
-----	--	------------------------------------	----------------	----

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2
Програмні результати навчання (назва)				
Застосовувати базові теоретичні знання, практичні навички й вміння для участі в наукових і науково-прикладних дослідженнях, аналітичній і консалтинговій діяльності (прн33)		+	+	+
Операціоналізувати концепти сучасних соціологічних теорій в дослідженнях суспільства (прн34)	+	+	+	+
Здійснювати теоретичну рефлексію стосовно сучасних соціальних процесів, феноменів та повсякденних соціальних взаємодій (прн35)	+	+	+	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. активна робота на семінарських заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 – 16 балів/9 балів
2. виконання контрольних робіт: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН4 – 20 балів/14 балів
3. Підготовка наукової публікації: РН3, РН4 – 24 балів/13 балів

- підсумкове оцінювання: письмовий іспит РН1.1, РН1.2, РН2.2 (білет містить два питання) – 40 балів (20 максимальних балів або 12 мінімальних балів за кожне питання білету). Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) іспиту – 24 бали.

- умови допуску до підсумкового іспиту: для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів за критично-розрахунковий мінімум – 36 балів для одержання допуску до іспиту обов'язковим є повторне складання контрольних робіт.

7.2 Організація оцінювання:

1. активна робота на семінарських заняттях – протягом семестру
2. Кр 1 з теми 1-4, РН 1.2, РН 2.1 – після теми 4
3. Кр 2 з тем 5-7, РН 2.1, РН 2.2 – після теми 7
4. Підготовка наукової публікації, РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – останнє практичне заняття

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
1. Вихідні теоретичні постулати соціальної феноменології.				
1	Теоретичні витoki феноменологічної соціології	4	2	12
2	Повсякденність як особлива сфера "життєвого світу"	4	2	12
	<i>Контрольна робота 1</i>		2	
2. Ключові теоретичні напрямки соціальної феноменології				
3	"Інтерсуб'єктивна соціологія" А.Шюца	2	2	12
4	Етнометодологія Г.Гарфінкеля	2	4	12
5	Драматургічна версія повсякденної реальності.	2	2	12
6	Феноменологічна соціологія знання	4	2	10
7	Соціальна реальність в екзистенціальній соціології	2	2	10
	<i>Контрольна робота 2</i>		2	
	ВСЬОГО	20	20	80

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 20 год.

Семінари – 20 год.

Самостійна робота - 80 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Абельс Х. Романтика, феноменологічна соціологія і якісне соціальне дослідження // Журнал соціології і соціальної антропології. — 1998. — №1.
2. Бергер П., Лукман Т. Соціальне конструювання реальності. — М., 1995.
3. Гарфінкел Г. Дослідження з етнометодології / Пер. з англ. — К.: Курс, 2005.
4. Гоффман І. Представлення себе другим в повсякденній життєвості. — М., 2000.
5. Шюц А. Избранное: Мир, святающийся смыслом / Пер. с нем. и англ. — М.: РОССПЭН, 2004.
6. Шюц А., Лукман Т. Структури життєвого світу / Пер. з нім. — К.: Український центр духовної культури, 2004.

Додаткова:

1. Вальденфельс Б. Повсякденність як плавильний тигль раціональності // Соціологія. Соціологія. Антропологія. Метафізика. М.: Прогресс, 1991.
2. Гоффман І. Аналіз фрейдів: Есе об організації повсякденного досвіду. М.: Ін-т соціології РАН, 2004.
3. Гуссерль Е. Ідея феноменології // Ступені. 1991, №3.
4. Іонін Л.Г. Альфред Шюц і соціологія повсякденності // Сучасна американська соціологія. — М., 1994.
5. Іонін, Л. Г. Соціологія як поп-фікшн. О розвитку етнометодології // Соціологічний журнал. — № 1-2. — 2006
6. Moran D., Szanto Th. The Phenomenology of Sociality: Discovering the 'We', L.; N. Y.: Routledge, 2015.
7. Psathas G. Phenomenology and Sociology. Theory and Research / Psathas G. — Washington (D.C.): Center for Advanced Research in Phenomenology & University Press of America, 1989.

8. Wolff K.H. Phenomenology and sociology / Wolff K.H. // A history of sociological analysis / T. Bottomore, R. Nisbet (Eds.). — N. Y.: Basic Books, 1978. — P. 499–556.